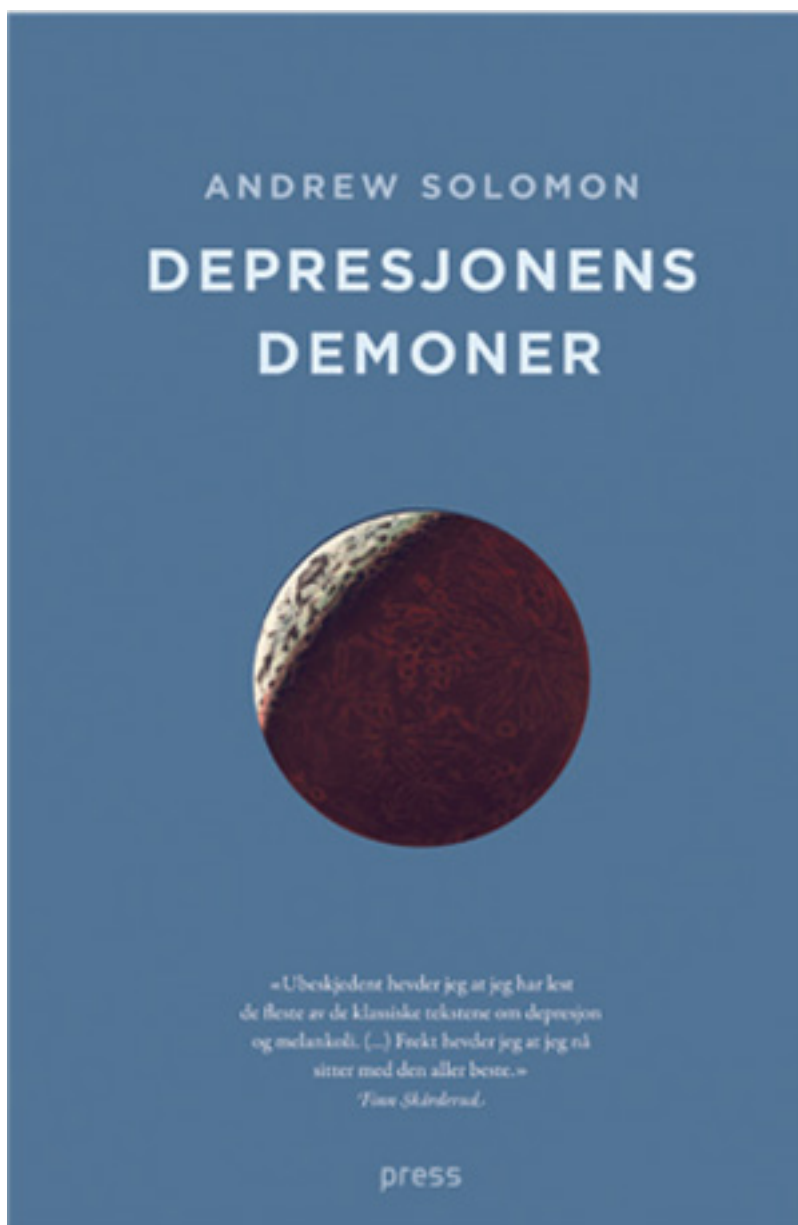

Bok

Depresjonens herjinger

Pål Grøndahl
psykologspesialist, ph.d.

Forfatteren Andrew Solomon beskriver sin egen og andres depresjoner på en inngående og følsom måte, men boken er omfattende og ujevn.

Andrew Solomon *Depresjonens demoner* Forlaget Press, 2014

I sin 600 sider lange bok «Depresjonens demoner» beskriver forfatteren Andrew Solomon depresjon fra omtrent alle mulige vinkler. Han beskriver sin egen og andres depresjoner på en inngående og følsom måte. I arbeidet med boken har han intervjuet hundrevis av deprimerte mennesker, noe som må være en prestasjon for en person som har vært så tungt deprimert som han har vært.

Solomons bok har vært utgitt tidligere, og i en telefon til forlaget fremkommer det at boken i lengre tid har vært utilgjengelig i Norge. Da boken første gang kom ut i 2001, skrev den allestedsnærværende psykiater Finn Skårderud en nærmest panegyrisk omtale av den. Nå ønsket forlaget en nytgivelse i og med at temaet slett ikke har gått ut på dato.

Prøvde det aller meste

De fire første kapitlene tar leseren igjennom depresjon som fenomen, og reflekterer mye av forfatterens egen historie. Man kan trygt si at han har prøvd det aller meste av både tradisjonell og alternativ behandling. Hans evaluering i kapittel tre av de 11 terapeutene han oppsøkte før han fant en han trivdes med, er kostelig lesning. Hans forsøk på alternative behandlingsformer virker forvirrende og skremmende. Et kapittel vies rusmiddelmisbruk, et annet selvmord og ett handler om ulike populasjoner. I det sistnevnte kapitlet skriver han om homofili, depresjon og identitetsutvikling på en glimrende måte. Samtidig synes jeg at han viser en noe bagatelliserende holdning overfor vold utøvet i depressive faser.

Av og til er det glitrende passuser med gode, om enn ikke representative kliniske skildringer. Men av og til blir det bare altfor mange ord

Kapitlet om depresjon og historikk kan leses som en ganske god gjennomgang av psykiatriens historie. Solomon skriver også om evolusjonsperspektivet på depresjon, samt at han gjennomgår helsepolitikken i USA og ender opp om håp i sitt siste kapittel. Det er altså en omfattende bok, og et av de få temaene jeg ikke fant omtalt, var mulig effekt av fysisk aktivitet på depresjon. Men tungt deprimerte er neppe aktive joggere.

Engasjerende, men for omfattende

Denne boken har sin klare styrke i Solomons evne til å skrive lett, levende og engasjert. Og den er oversatt til utmerket norsk. Kimen til bokens svakheter ligger i dens omfang. Solomons skrivestil kan minne om Knausgård. Av og til er det glitrende passuser med gode, om enn ikke representative kliniske skildringer. Men av og til blir det bare altfor mange ord, og det er lett å miste tråden. Å lese om helsevesenets tilstand i USA kan være greit nok, men kanskje ikke så spennende for et norsk publikum i lengden. Et irritasjonsmoment er notene, som utgjør om lag 100 sider. De er samlet bakerst i boken, men det vises ikke til dem fortløpende i teksten. I nevnte telefon til forlaget svarer de at forlaget bare har gjort som i den amerikanske originalutgaven, droppet henvisninger til notene for å øke leservennligheten. Det er synd, for det svekker bokens etterrettelighet. Ikke kan jeg forstå at det skal være så ødeleggende for leservennligheten å putte inn noen nummer i teksten.

Mest for fagfolk

Jeg er usikker på om jeg ville anbefalt boken til pasienter. Den vil antageligvis passe best for de med intellektuelle ressurser. Den er svært omfattende, og jeg er usikker på om det lar seg overføre til norske forhold å sjonglere med 11 ulike medikamenter og å ha en farmakolog som tar seg av medisineringen og en egen terapeut som tar seg av terapien. Hans skildring av alternative behandlingsformer virker heller ikke helt betryggende.

Jeg ville heller anbefalt boken som en populærvitenskapelig skildring til allmennpraktiserende psykologer, psykiatere, allmennleger og sykepleiere. Leser man ett og ett kapittel av boken etter tematisk interesse fremfor fra perm til perm, er den god som en klinisk bevisstgjøring av en av vår tids folkesykdommer. For det er ikke rent lite hva mennesker kan gjennomgå av prøvelser i ulike depressive faser.